

V Erstaen hebbende de troublen en beroerten onlangs verwekt of ontstaen door d'onverdragelijke insolentien des Spaens krijgsvolks, oude vyanden der gemene ruste, en lageleggers der liberteit of vryheid van herwaers-over; en heb ik niet kunnen laten (om de natuurlijke affectie die ik vallen tijden dese Landen hebbe toegedragen en noch toedrage) my grotelijx te bewegen met droeffnisse en medelijden, genoegsaem wetende, dat alfulke veranderingen ordinaerlijk niet en geschieden, sonder met eenen met haer voort te brengen ontallijke quaden en ongemacken.

Schijf
ben van
den
Prince
van Or-
rangien
aan de
Staten
van
hand.

Maer eene sake heeft my grotelijx vertroost en verheugt, d'welk is dat ik confidereerde, dat de grootheid der wonde, daer dese arme Provincien der Nederlanden mede sich gequetst vonden, niet en mochte genesen, dan door een desgelijke remedie, vergeselschapt met smerte en kracht.

En dat gy lieden metter daed hebt genomen den waren en wettelijken voet, om eindelijk de selvige te verlichten en ganschlijk te verlossen van het tempeest, en quaed weder van so veel troublen, oorlogen en moorden, daer van die van over so langen tijd is mede gequollen geweest, en die wederom te geleiden tot eene vredelijke haven van peis, vergeselschapt met wettelijke vrygheid en volkomen geluksaligheid, waer in ook in der waerheid gelegen is den waerachtigen dienst van sijne Majesteit. Nu aengesien ik alle mijne dagen niet getracht en hebbe dan tot sulken einde, en daer toe gedirigeert of gedresseert hebbe alle mijne voornemen en daden, ja met verlies mijner goederen en middelen, en in perijkel mijns levens, eer en reputatie.

Ik en kan niet min dan my verheugen en u-lieder begroeten, op hope dat uwe wijsheid en goeden raed sal continueren en voortvaren metter gratie Godes, in 't gene begonnen is, tot een goed en geluckig einde.

Want ik alrede voor 't beginfel deser troublen (die ons eenige auteurs gebaert hebben van nieuwigheden, alleenlijk om te stelpen hare ambitie en gierigheid) altijds wel gespeurt hebbe, dat gy-lieden mijn Heeren generalijken socht te komen te gelijken einde en mening, tot welke ik ook met so menigvuldigen hazard, en arbeid tot noch toe hebbe ge-employeert alle mijn kracht.

Nochtans nademael dat, of d'apprehensien van eenige dangieren, of het respect of insien, 't welk gy gehad hebt tot eenige gepretendeerde namen of titulen (al of den dienst des Coninx hadde gelegen geweest in een sake de welke ter contrarie dependeerde 'sijnen meesten ondienste en gants verderf van den Lande) u wederhouden heeft d'opene verklaringe van u-lieder intentie en mening, en selfs belette ontallijke, van niet opentlijk te dorven klagen, of vryelijk te fuchten.

Aengaende van my, ik en hebbe noit so bequame en goede middelen gehad, om klaerlijk te doen bliken de volkomene en vierige affectie die ik hadde 'uwen dienste en tot het gansche Land, als ik wel meende, siende dat mijne daden of actien gecalumneert werden by de oppresseurs of benauders, en gediffimuleert waren by de benaude. Nu aengesien het Godt belieft heeft

u-lui-

u luiden in 't herte te senden so hoogmoedige en couragieuze resolutie, van niet meer te willen verdragen de dertele tyranthigheid die ons seer na alle hadde nederge-
slagen en onderbrocht, ik soude voorwaer te seer fail-
leren in mijn devoir, dat ik U L. van sulken voornemen
en grootmoedigheid niet en prese, en U L. daer toe niet
en bade en vermaende tot stantvastige volherdinge,
sonder te bevrezen eenige vermomde met valsche tijt-
len, door dewelke sy getracht hebben U L. te verschric-
ken, en so klein te maken dat sy fouden mogen treden
over uwe hoofden, sonder dat gy lieden daer na ten eeu-
wigen dage geen middel hebben soud te kunnen weder
opstaen; ik bidde u lieden dan met alder affectie twe
poincten te willen overleggen en in consideratie stel-
len, d'een is het perikjel in 't welk gy zijt, so gy lieden
niet en vervolgt met eene vaste resolutie en onverwin-
lijke stantvastigheid 't gene gy lieden begonnen hebt,
want die selfde allene daer van kan verlossen. d'Andere
is de eenigheid en vriendlijkheid die gy lieden onver-
breklijk in 't generael en particulier moet onderhou-
den onder malkanderen, 't welk 't eenig middel is, om
't Land weder te brengen in goede stilte, sonder welke
onmogelijk is, dat gy u lieden sult kunnen wachten son-
der bedrogen te worden.

Aengaende d'eerste poinct, het is schier so klaer in
sich selfs dat het geen bewijs en behoeft. Want so gy
luiden verhoopte U L. te kunnen reconcilieren mette
genige die gy luiden hebt verklaert rebellen en vyanden,
en tegens de welke gy luiden de wapenen in de
hand genomen hebt, en die in u Land houdende, gy al-
so soud tot een einde uwer swarigheid en arbeid gera-
ken; gy soud voorwaer daer mede te kennen geven, dat
eer eene onbedachte onpatientie en kleinherdige spijt
u luiden soude gedrongen hebben tot sulken heerlijken
voornemen, dan eenige vroomheid of grootmoedig-
heid, aengesien de vroomheid altyds verselschapt is
met voorichtigheid, welke eer men die aanvangt seer
wel kan wegen de nature der personen, tot welke de
voorsichtigheid of wijsheid haer adresseert, en van de
onweerdigheid die die haer aendoet.

Nu gy hebt te doen met eene der hoveerdigste Na-
tien en vermetlijkste die in der wereld is, selfs die om
haer onverdragelijke hoogmoedigheid hatig is alle an-
dere Natien der wereld, selfs hare eigene, die alom
waer sy komt, haer altijd schikt te domineren en heer-
schen over alle andere, en sonderlinge beroemte sich
recht te hebben te domineren en bevelen over u lui-
den; mijn Heeren, en alle 't Land van herwaers-
over; also zy (als zy seggen) dat geconquesteert heb-
ben naer 't misdaed, de welk sy achten daer gy in ver-
vallen zijt, dat is criem van gequetste Majesteit, en
by gevolge in de poene en amende van haer-lieder con-
fiscatie.

En aengaende den onwille die sy van u luiden heb-
ben gehad, ik late staen het gene dat in voorleden tijde
gepasseert is, als sy tegens haer onuitspreklijken spijt
zijn bedwongen geweest hen te vertrecken uit dese
Landen; met een verwoede begeerlijkheid van wrake,
ik passere noch dat een menigte jaren daer te vorens, en
als noch daer na is opgestaen en heeft verwekt eene on-
wedermakelijken vrede tusschen die twee Natien. Al-
lenelijk segge ik dat dese leste sake daer by gy hen ver-
klaert hebbet rebellen en vyanden des Coninx, en ver-
stoorders des Lands, gewapent en hebbende alle de
wereld tegen haer opgerokt, ja totte boeren en selfs
hare kinderen, tot haer-lieder dood en verderf, en
sulx dat alle d'injurien, ongelijken, geweld, en mis-
hagingen die sy hebben ontfangen, hoe wel zy die wre-
delijk hebben gerevengeert en gewroken, door d'ex-
emplen van welke 't bloed noch vloeyet hedens daegs in
onse gedachtenissen, welk niet te gelijken en zijn met-
ten prijs van die.

Daerom is noodlijk dat gy lieden resolveert, of te
wesen eeuwiglijk verloren, geruineert en gedeftruceert,
en alle uwe nakomelingen, of voort te varen met
't gene gy begoft hebt, en liever te verkiezen honderd
duisend doden (so 't nood doet) dan met hen-lieden
aecoort te soeken, mette welke geen middel met allen

in is te können komen tot eenig aecoort dan 't uwen uit-
terlijken verdere, aengcsien sy alrede fiende de saken
wanklijk voor hen-luiden, sy hen derren wel roemen,
so sy dese reise henne saken te boven komen, sy u lui-
den so matteren of moede sulken maken, dat sy voor-
taen sulken buiten dangier zijn, van meer in sulken te
genspoed of tegenheid te vallen. En dat sy uwe princi-
pale geleiders en hoofden die eere noch niet en sulken
doen van het schavot, gelijk zy gedaen hebben aen den
Heeren Graven van Egmont en Hornes, maer tot
meerder smaed sulken hen binden aen de galge of kake,
waer door gy luiden gewaerschoot zijt, 't gene gy lui-
den en de ganfche gemeente hebben te verwachten, so
sy luiden door uwe kleinmoedigheid en ongeftadigheid
weder komen op te staen, nademael zy genoeg ter ne-
der leggende, wel de aldergrootste dorven dreigen,
selfs de genige die hen als noch niet gehelijken hebben
verklaert vyanden.

Aengaende van d'ander poinct, en heeft mede niet
van doen veel woorden, aengesien dat gelijk de onee-
nigheid en 't quaed verstand des eens als d'anders, ons
de vloed van so vele ongemacken en ellendigheden
mede brengt, van gelijken ook schijnt wel datter geen
ander middel en zy van remedie tot desen, dan wech te
nemen alle suspicie en wantrouwigheid om sich te ve-
eenigen in eenen onbindelijken band van aecoort en
vrundfchap, welke maken sal, dat nalatende alle parti-
culiere oneenigheden totter decisie en ordonnantie der
Heeren Staten Generael, sulken met eender herten
en wille pogen, alleen te verlossen 't gemeine Vader-
land van de benautheden en tyranthie der vremdelin-
gen, op dat by 't selfde middel de Heeren Staten Gene-
rael wettelijk vergadert zijnde, mogen daer naer te
dege voorsien met goede en bequame remedien, die-
nende tot vorderinge des dienfts Godes en sijne Maje-
steit, gelijk onse voorsaten altijd gewoon zijn geweest
te doen.

Aengaende onis van herwaers-over, die uwe mede-
broederen zijn, vrunden en goede compatriotten, d'ef-
fecten können u getuigen, met wat voet wy altyds heb-
ben voortgegaen, nademael wy in alle capitulatiën en
communicatiën altyds hebben gestelt alle onse geschil-
len en questien totte resolutie der Heeren Staten Gene-
rael, wettelijk zijnde vergadert.

Waerom so gy luiden, mijn Heeren ter goeder mei-
ninge noch eenmael beftaet dese Landen 't samen te
vereenigen, en te veranderen 't quaed weder deser trou-
blen en civile oorloge, in tranquilliteit van een goeden
peis en eenigheid, waer in alleenlijk is gelegen den
waerachtigen dienst Godes, van den Conink, en 't ge-
meen welvaren. Gy luiden mocht verferkt zijn, en
daer van nemen wy God tot getuige, dat gy luiden
onis altyds bereet sult vinden tot nakominge van al-
le 't gene redelijk en billijk is, als de genige die niet
en begeren eenige andere saken, dan die genige die
strecken tot welvaren en totte gemeine ruste van 't gan-
fche Land.

En daerom en behoeft niemand te vresen, dat wy
tegens den dank der Staten alhier fouden willen in bren-
gen eenige veranderinge in de Religie, of jetwes te
doen, door 't welk de gerechtigheid van jemanden
werde geprejudiceert of beschadigt. Want nademael
alrede so langen tijd en met so groter moeite en ha-
zaerd, wy in de hand genomen en gemainteneert heb-
ben de wapenen, om tot eene wetlijke en behoerlij-
ke vryheid te komen, welke onse wetten, costumen,
ufantien en oude herkomen ons schuldig zijn, ten ge-
lieve God niet, dat wy jet wes fouden willen aanvan-
gen of inbrengen eenige nieuwigheden, die wesen
mochte tegens de statuten en ordonnantiën der voorfz
Generale Staten, en te besoeeten of besmetten de
voorfz liberteit of vryigheid, geen twijffel makende,
of de Heeren Staten en sulken sulke forgyuldige inzicht
nemen op 't gene belangt de sekerheid en bewaringe
der Nederlanden, den dienste Godes, en welvaren des
Coninx.

Daer en resteert dan anders niet meer, dan verwor-
pende alle jaloufie en wantrouwigheid; gy lieden 't sa-
ment-

mentlijk met ons, en wy met u, pogen met eene sterke en vaste resolutie, en een gemeen accoord te verlossen dese Landen van de vremdelingen en van hand te hand alle dingen te stellen in een goeden en generelen vrede, tot welk ik niet en twijffel, of de staten en de Landen van Holland en Zeeland u sullen bystaen, en vorderlijk zijn met alle redelijke middelen, sulx dat gy oorfaek sult hebben van haer te hebben goedgenoegen.

En aengaende mijns, presentere ik u luiden uit seer goeder gunste en affectie, mijnen persoon, en alle t'gene is in mijnder macht, u versekerende dat ik achten sal alle mijnen arbeid en moeite te vorengedaen, wel geemployeert te wesen, so my God die gracie en genade vergunt, dat ik t'eeniger tijd mach sien de saken van de Landen te strecken te dien einde, als ik daer niet aen en twijffele, ten sal so wesen, so gy lieder, mijn Heeren, ter herten neemt de middelen die hy u presenteert, en met valte resolutie verselschapt, met goeden raed en wijsheid vervolgt, en volkomt t'gene gy begonnen hebt, daer toe ik bidde, dat God almachtig, u de gracie en genade wil doen, van so goeder herten, als ik my gebiede in uwe goede gratien, u lieder wenschende, mijn Heeren, in gesontheit een goed gelukkig en lank leven. Geschreven tot Middelfborg den tweden van September 1576. En leger was geschreven uwen seer geaffectioneerden vriend, ten dienste

Guillaume van Nassau.